

www.DirectieveTherapie.nl

Dank voor uw download

U kunt er natuurlijk uit citeren, graag zelfs, maar dan wel met bronvermelding. U mag dit artikel ook ruimhartig verspreiden mits het niet voor commerciële doeleinden is. In die gevallen pas na onze schriftelijke toestemming.

Opname in bloemlezingen en readers moedigen wij aan, maar wel graag eerst even overleggen.

Alle rechten van de artikelen liggen bij
de Stichting Cognitie en Psychose.

Voor alle vragen:
info@gedachtenuitpluizen.nl

Het verschijnsel ‘hallucineren’

FRANK KORTMANN

Jack Jenner (red.). (2012). *Hallucinaties: Kenmerken, verklaringen, behandelingen* (2de druk). Assen: Van Gorcum. 308 pp., € 59,50. ISBN 9789023249689

Op de afdeling Psychiatrie van het Universitair Medisch Centrum Groningen staan hallucinaties al geruime tijd volop in de belangstelling. In 2006 verscheen een bundel over dit onderwerp, onder redactie van de Nederlandse expert op dit gebied, Jack A. Jenner. Een grote groep auteurs had eraan meegewerkt. In het voorwoord bij de eerste druk schrijft Jenner: ‘Dit boek is een eerbetoon aan de vele stemmenhoorders die in de afgelopen decennia onze hulp hebben gezocht en ons hun vaak schrijnende ervaringen met stemmen hebben toevertrouwd.’ Jenner geeft daarmee indirect aan dat er in onze cultuur veel onbegrip bestaat voor dit verschijnsel, terwijl in andere tijden en in andere culturen vaak heel anders tegen hallucinaties werd en wordt aangekeken.

In Nederland is de aandacht voor dit onderwerp gebleven en toegenomen, getuige de onlangs verschenen tweede druk van *Hallucinaties*. Vergeleken met de opzet en inhoud van de eerste druk treft men geen wezenlijke veranderingen aan. We zien aanvullingen op het gebied van visuele hallucinaties bij de ziekte van Parkinson en een casusbeschrijving van de behandeling van deze hallucinaties bij iemand met het Prader-Willi-syndroom. Ook aanpassingen in de lijn van gewijzigde opvattingen over en uitvoering van cognitieve gedragstherapie van de afgelopen zes jaar zijn meegenomen in dit boek. Hetzelfde geldt voor het onderwerp transcраниële stimulatie. De Hallucinatiegerichte Integratieve Therapie (HIT) staat ook in deze tweede druk centraal. De HIT voor kinderen is erin verder uitgewerkt en voorzien van casusvignettes.

Voor de lezer die de eerste druk van *Hallucinaties* niet kent, volgt een korte beschrijving van de inhoud. Het boek bestaat uit vier delen.

Deel 1 gaat over de begripsbepaling van hallucinaties. Het verschijnsel komt veel voor maar wordt vaak uit schaamte of onbekendheid geheim gehouden of verzwegen. Hallucinaties kunnen gezien worden als een 'teken'. De betekenis die aan dit 'teken' gegeven wordt door de persoon zelf en/of zijn omgeving bepaalt of er sprake is van normaliteit of pathologie en hoe hiermee het beste omgegaan kan worden. Deze opvatting loopt als een rode draad door het boek.

Deel 2 gaat nader in op de vele verklaringsmodellen voor hallucinaties. Deze modellen worden beschreven vanuit een historisch en evolutionair perspectief, de neurofysiologie, het neurocognitieve gezichtspunt en het niveau van de neurotransmitters.

In deel 3 worden enkele globale algemene behandelmogelijkheden beschreven. Vervolgens komen meer specialistische behandelingen aan bod voor gehoorhallucinaties, visuele hallucinaties en reukhallucinaties, toegelicht met casuïstiek: onder meer cognitieve gedragstherapie, groepstherapie, transcraniële magnetische stimulatie, de *Voice Dialogue* methode, systeeminterventies, het betrekken van ervaringsdeskundigen bij de behandeling en de medicamenteuze benadering. Een centrale plaats in dit therapeutische deel neemt, zoals gezegd, de Hallucinatiegerichte Integratieve Therapie (HIT) in, het onderwerp waaraan Jenner zelf zijn hart verpand heeft. Uitgebreid en zeer helder worden de diagnostiek vanuit deze integratieve benadering beschreven, de behandelmethode zelf en de training die hiervoor nodig is.

Het slotdeel, deel 4, is geheel gewijd aan kinderen en adolescenten met hallucinaties. De epidemiologie ervan is voor een belangrijk deel gebaseerd op eigen onderzoek van Jenner en anderen bij ongeveer vierduizend zeven- en achtjarige schoolkinderen in de provincie Groningen en een follow-uponderzoek na vijf jaar.

Het boek wordt afgesloten met een aantal vragenlijsten en meetinstrumenten die gebruikt kunnen worden bij diagnostiek en wetenschappelijk onderzoek.

Het boek is informatief en geeft een goed overzicht van wat er aan opvattingen over dit intrigerende onderwerp bestaat. Er komen erg veel auteurs aan het woord. Jammer dat ze niet een gemeenschappelijk format hebben aangehouden met een korte inleiding, doelstelling, conclusie en samenvatting aan het slot. Daardoor zou de leesbaarheid wellicht nog wat beter geworden zijn. Dit neemt niet weg dat het boek een schat aan informatie bevat die de hulpverlener die met hallucinaties in de praktijk wordt geconfronteerd zeer goed van pas kan komen.